

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/207/2016
Identifikačné číslo spisu:	5709211184
Dátum vydania rozhodnutia:	14.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5709211184.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Stavebného bytového družstva so sídlom v Žiline, M. Bela č. 852, IČO: 31 624 952, zastúpeného spoločnosťou ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o. so sídlom v Žiline, Vojtecha Spanyola č. 1726/13, IČO: 47245841, proti žalovaným 1/ E. T. a 2/ C. T., bývajúcim v C., zastúpeným spoločnosťou Ak JUDr. Marek Hic, s.r.o. so sídlom v Martine, P. O. Hviezdoslava č. 10625/23B, IČO: 36865036, o zaplatenie 26 390,98 € s príslušenstvom a o prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10 C 266/2010, o dovolaní žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. januára 2016 sp. zn. 9 Co 27/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Uznesením z 21. septembra 2015 č.k. 10 C 266/2010-551 Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) nepripustil vstup občianskeho združenia BONA FIDE DAM so sídlom v Ružomberku, Mostová č. 1346/31, IČO: 42348048 (ďalej len „občianske združenie“) do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných. Konštatoval, že predmetom konania je regresný nárok na plnenie zo záložnej zmluvy. Žalobca tu nemá postavenie dodávateľa, lebo pri uzatváraní tejto zmluvy nekonal v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Vzhľadom na to, že nárok nevyplyva zo spotrebiteľského vzťahu [súd prvej inštancie v súvislosti s tým poukázal na § 93 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a § 52 ods. 1/ až 4/ Občianskeho zákonníka] nemá vstup občianskeho združenia do tohto konania oporu v zákone.

2. Na odvolanie žalovaných a občianskeho združenia Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. januára 2016 sp. zn. 9 Co 27/2016 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Zdôraznil, že súd prvej inštancie na základe námietky žalobcu správne rozhodoval v zmysle § 93 ods. 3 O.s.p. a správne tiež nepripustil vstup občianskeho združenia do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných. Vzhľadom na to, že - aj podľa

právneho názoru odvolacieho súdu - je v konaní uplatnený taký nárok, ktorý (z dôvodov vysvetlených už súdom prvej inštancie) nevyplýva zo spotrebiteľského vzťahu, nie je daný zákonný podklad pre vstup občianskeho združenia do konania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/ s odôvodniami, že súd nemal právomoc nepripustiť vstup občianskeho združenia do konania (§ 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), v konaní im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), v konaní rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.), došlo v ňom k procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Poukázali na to, že občianske združenie vstúpilo do konania 23. júna 2015, a to so súhlasom oboch žalovaných. Žalobca namietal neprípustnosť tohto vstupu s tým, že žalobou uplatnený nárok nevyplýva zo spotrebiteľského právneho vzťahu; podľa presvedčenia žalovaných ale na to nemal ani dôvod, ani oprávnenie. Súd prvej inštancie nemal o takejto námietke žalobcu vôbec rozhodovať pre nedostatok právomoci súdu (§ 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Uznesením súdu prvej inštancie boli žalovaní zbavení možnosti konať v spore za pomoci kvalifikovaného subjektu brániaceho práva spotrebiteľov, v dôsledku čoho došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Predmetné uznesenie je tiež rozporné, nesúrodé, nepreskúmateľné a arbitrárne v takej miere, že odňalo žalovaným možnosť konať pred súdom. V dôsledku týchto nesprávností spočíva napadnuté uznesenie na nesprávnych právnych záveroch, ktoré nie sú podložené eurokonformným výkladom ustanovení zákona, ktoré chránia práva spotrebiteľov. Z týchto dôvodov žalovaní 1/ a 2/ žiadali napadnuté uznesenie odvolacieho súdu buď zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne zrušiť aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alebo zmeniť (a pripustiť vstup občianskeho združenia do konania a priznať dovolateľom náhradu trov dovolacieho konania).

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Opätovne zdôraznil, že v predmetnom právnom vzťahu nevystupoval ako dodávateľ, preto nejde o vzťah spotrebiteľský. Uzatvorenie záložnej zmluvy nesúvisí s jeho činnosťou zapísanou v obchodnom registri. Zmluvu o zriadení záložného práva ako dodávateľ uzatvárala banka, ktorá si touto formou zabezpečovala hypotekárny úver poskytnutý žalovaným. Keďže žalovaní svoj záväzok z hypotekárneho úveru voči banke nesplnili, banka sa uspokojila z výťažku dražby vedenej na majetok žalobcu. V predmetnom konaní si žalobca uplatňuje regresný nárok voči žalovaným. Neopodstatnené sú preto všetky námietky žalovaných o neprijateľných zmluvných podmienkach.

5. Dovolanie bolo podané 3. mája 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovovateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, uskutočnení dovolacieho prieskumu a vydaní (pre dovolateľa) priaznivého rozhodnutia.

7.1. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania ani pre odmietnutie dovolania, vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali.

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie; dovolanie ale nesmeruje proti uzneseniu, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa § 239 O.s.p.

10. Žalovaní 1/ a 2/ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ až e/ O.s.p. netvrdili a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Dovolatelia namietajú, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal inak rozhodnúť iný orgán.

11.1. Súdna právomoc predstavuje zákonom vymedzený okruh spoločenských vzťahov, ktoré je súd oprávnený riešiť. Právomoc súdu v občianskom súdnom konaní upravovalo do 30. júna 2016 ustanovenie § 7 a § 8 O.s.p.

11.2. Rozhodovanie o tom, či zodpovedá zákonu vstup toho alebo onoho subjektu do občianskeho súdneho konania ako vedľajšieho účastníka, patrilo do uvedeného dňa do právomoci súdu. Predmetná námietka žalovaných je teda neopodstatnená. Navyše, z hľadiska obsahového je zjavné, že žalovaní (tvrdiac vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), v skutočnosti namietali nesprávnu aplikáciu alebo interpretáciu ustanoví zákona, teda právne posúdenie (ktoré nemožno stotožňovať s nimi namietanou procesnou vadou).

12. Žalovaní tvrdia, že im bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Súdna prax do 30. júna 2016 pod odňatím možnosti konať pred súdom rozumela procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania.

12.1. Podľa presvedčenia dovolateľov k odňatiu ich možnosti konať pred súdom došlo tým, že súd rozhodol v ich neprospech, nepripustením vstupu občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa im sťažil ich procesné vystupovanie, lebo zamedzil tomu, aby boli podporovaní kvalifikovaným subjektom.

12.2. Aj predmetné námietky žalovaných sa netýkajú procesného postupu (procedúry prejednávania sporu), ale právneho posúdenia veci. Nesprávne právne posúdenie veci bolo ale najvyšším súdom do uvedeného dňa považované za nesprávnosť, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a nie je vadou podľa tohto ustanovenia (viď najmä R 54/2012, ako aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

13. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nebola spôsobilá založiť ani žalovanými tvrdená nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd v súvislosti s týmto konštatovaním poukazuje na judikát R 111/1998 a zjednocujúce stanovisko R 2/2016; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje podrobné vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje

rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p. Dovolací súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 196/2014, v ktorom sa uvádza, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

14. Dovolanie obsahuje aj text, v zmysle ktorého v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. Dovolatelia ale na bližšie odôvodnenie tejto časti dovolania nepodali žiadne vysvetlenie.

14.1. Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne (viď R 59/1997).

14.2. Dovolací súd pri skúmaní opodstatnenosti tejto námietky žalovaných vzal na zreteľ právnu úpravu účinnú v čase rozhodovania súdov (§ 14 ods. 1 O.s.p.), zohľadnil jej účel (prispieť k nestrannému prejednávaniu veci a predísť neobjektívnemu rozhodovaniu) a tiež to, že za dôvod na vylúčenie sudcu neboli považované okolnosti spočívajúce v postupe sudcu v konaní (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

14.4. V posudzovanej veci konali a rozhodovali zákonní sudcovia určení rozvrhmi práce súdov. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre záver, že išlo o sudcov vylúčených z prejednávania a rozhodovania daného sporu. Prípustnosť dovolania žalovaných preto nevyplýva ani z § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.

15. Žalovaní v dovolaní namietajú, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie veci bolo do 30. júna 2016 považované za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní.

16. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala vadu tejto povahy za relevantný dovolací dôvod, ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

17. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaných, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo v danom prípade účinok umožňujúci dovolaciemu súdu, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozsudku. Najvyšší súd preto ich dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

18. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.